

Sebastià Manresa Tejedor

PREGÓ DE
SETMANA SANTA

Felanitx, 2016

Amb el desig que continueu amb
esta Tasca Tan Bona

Mars 2016

Ajuntament de Felanitx
Regidoria de Cultura

Sebastià Manresa Tejedor

pronuncià aquest Pregó

de Setmana Santa,

en el Convent de Sant Agustí

de Felanitx,

el divendres de Passió,

dia 18 de març de 2016

Al meu amic
Jaume Canet Adrover

Bon vespre Sr. Rector, religiosos/religioses, confreres, fidels i autoritats. És un privilegi compartir la vostra companyia en un acte tan significatiu dins l'àmbit religiós i social de Felanitx.

Quan me proposaren pronunciar aquesta crida, en un primer moment els dubtes s'apoderaren de mí, però duraren ben poc i, aquí me teniu.

Som aquí perquè la meva travessia personal per la vida, ha estat més d'un cop, una singladura a la deriva, a la recerca del misteri de la humanitat, una humanitat que fou gratificada amb el fet insòlit que el Fill de Déu sacrificés la seva vida per a ella de forma totalment gratuïta.

Som aquí perquè el meu compromís solidari m'ha empès a conèixer molts racons amagats de la realitat social.

Som aquí perquè he conegut lo tràgic, lo despiatat, lo esperpèntic.

Som aquí també perquè he conegut la grandesa humana, la qualitat ètica i l'humanisme cristià.

Som aquí per deixar constància de la meva admiració envers Jesucrist, tan extraordinari i alhora tan menystengut.

Som aquí per tradició felanitxera, també he estat confrare.

Som aquí per entendre quin és el destí final de la vida.

Som aquí per a parlar de la llum que travessa la foscor, tot il·luminant el camí de la pau que tanta falta fa a hores d'ara.

Un cop feta aquesta presentació, entrem de ple en el pregó, el qual sota el títol de "L'esplendor i decadència del sacerdot i el metge" serà una reflexió sobre el què han significat ambdós en la història de la Humanitat.

El sacerdot i el metge són sens dubte, els personatges més necessaris per a una societat, els dos oficis socials per excel·lència; per la seva tasca i pel pes específic que tenen sobre tota la massa social. Veritablement quan neix un ésser humà i des de l'inici d'aquesta vida, el metge i el sacerdot el reben, el guien, l'assessoren en el camí de la vida fins al llinar de l'eternitat. Del bressol a la sepultura, de la vida a la mort, del temps a l'eternitat.

La història ens mostra amb eloqüència el paper tan important que han desenvolupat, conjuntament o per separat, els sacerdots i els metges cristians, des de l'inici i en el decurs de la història. Però la realitat és que ja fa anys que duen camins divergents. Veritablement vivim temps d'expropiacions cognoscitives. La tècnica i la ciència prenen terreny a l'humanis-

me. El present existeix a costa d'un passat, la història no solament la fan els vencedors, sinó que també s'imposa als vençuts. En aquest cas, el derrotat és l'humanisme.

La primera qüestió que vull plantejar és transcendent:

Les Medicines arcaiques, també dites primitives, de totes les èpoques i de tots els països, s'han edificat seguint els mateixos postulats elementals i obeint als mateixos principis generals, però la Medicina no pertany a cap poble ni a cap cultura. La Medicina i la Religió varen néixer amb l'home, són tan antigues com la humanitat.

Llavors la pregunta és:

Quina força pot sustentar units els sacerdocis de la Religió i de la Medicina?

La resposta és, senzilla: -L'esperit de sacrifici. La capacitat de despreniment i desinterès que coneixem avui en dia com la Caritat Cristiana, molt diferent de la caritat administrativa o legal. Però també hi ha l'Amor al malalt, que va més enllà de la solidaritat.

Tres preguntes que solem fer-nos amb freqüència:

Què és l'Home? Què és la malaltia?
Què és el remei?

A la primera qüestió, cal dir que l'atribut essencial de l'home és la presència en ell de

l'esperit, fet que li dona la condició de persona. La diferència entre l'home i l'animal no és quantitativa, sinó qualitativa.

La resposta al què és la malaltia, implica la consideració de biologia degradada en la seva totalitat. La vida somàtica i la vida psíquica són processos idèntics. Una alteració en la part més recòndita de l'organisme, té sempre una repercussió totalitària.

Quant a la tercera, què es el remei? Hipòcrates afirmava que la naturalesa és el primer metge.

Les tres respostes sempre estan distorsionades per la por, els costums i la desconfiança.

Així i tot la combinació metge-sacerdot recerca la doble curació física i moral. L'home primitiu fa intervenir causes sobrenaturals; res arriba per casualitat, sempre intervenen forces místiques, per tant, per a ells no hi ha malalties, tan sols malalts.

Si feim un repàs a la història ens adonem que aquest binomi tan transcendent en el curs de l'evolució de l'home ja el trobem en els orígens de la humanitat. En aquella època, l'ajuda al malalt consistia en una mescla d'empirisme i màgia, amb el predomini d'un o l'altre, segons sigui el metge o el sacerdot qui l'aplica. És el temps de la medicina de l'antic Egipte, en mans de la Religió. També de la refinada medicina xina i la subtil religió hindú, sense oblidar Mesopotàmia, amb els somnis com expressió de les malalties.

Es diu què, quan per primera vegada, un home es va ajupir per assistir-ne un altre que restava a terra ferit o malalt, amb intenció d'ajudar-li i aliviar-lo, va néixer la Medicina.

Però, tal vegada, primer va ser el xaman, (brui-xot) que vetllava l'aspecte anímic i espiritual de la seva comunitat, tot fent d'intermediari entre els fràgils éssers humans i els primers déus totpoderosos i cruels. Dilema difícil.

El pensament imperant als inicis de la humanitat; és que moltes malalties són en realitat càstigs divins i, per tant, queden a càrrec dels sacerdots. Les lesions externes i cruentes són tractades pels metges laics.

També cal recordar que l'apòstol sant Jaume aconsellava, quan algú es posava malalt, demanar ajut als vells de la comunitat en nom de Déu.

Més endavant, amb Hipòcrates, el concepte de malaltia passa de ser un procés sobrenatural a ser considerada com un fet natural. Els hipocràtics entenen la medicina com l'art de mirar l'home malalt per conèixer-lo. Així s'iniciava la medicina crítico-científica. Evidentment l'observador ha de reunir tots els coneixements que sobre l'home aporten les altres ciències, incloent la Filosofia. Hipòcrates intentava conèixer i entendre les diferències entre la persona sana i la persona malalta. Va assolir conèixer l'home malalt, però no individualitzar les malalties, fet que va tardar 2.000 anys més.

Per a mi, el més destacable de l'escola de n'Hipòcrates, i potser el menys conegut, és el conjunt de normes ètiques fonamentades en l'estima de l'home malalt. És l'Humanisme, que té com objectiu final estimar-lo també.

L'aparició, segles després, del cristianisme, reforça aquests ideals de caritat d'una irrenunciable i heroica responsabilitat envers l'Amor al pròxim. S'inicia aleshores una medicina popular, amb el culte als sants com a protectors. Les devastadores conseqüències de les epidèmies portaren un cert desprestigi de la medicina hipocràtica i un retorn d'una teúrgia, una cosmogonia on els profetes proclamen que el cosmos serà renovat, les malalties desapareixeran per sempre.

En el que ateny a les altres religions, com hem dit, la seva història comença en els orígens de la humanitat, convertida en doctrina per la visió del món propi, de la seva història sagrada, que és sempre la narració d'una creació i dels esdeveniments primordials, a conseqüència dels quals l'home és el que és: un ser mortal, sexuat, social, obligat a treballar... Sempre és una història esotèrica perquè és secreta, es transmet a través d'una iniciació i un poder màgic i religiós. Però també on l'objectiu d'ajudar al malalt és l'aglutinador de tots aquells: xamans, bruixots, metges, sacerdots que tenen aquesta intenció. La religió cristiana havia acceptat el món com era, tractant de fer l'existència humana un poc menys desgraciada.

A partir de llavors, es va imposant el concepte que els remeis no actuen pel qui els utilitza, sinó pel que són. Poc a poc, els metges de l'ànima -els sacerdots- se diferencien dels que ho són del cos -els metges-, a la vegada que aquests últims es van convertint en professionals, amb la creació dels gremis, l'aparició d'escoles de medicina, universitats en les que els homes es formen en una ciència, considerada com un do de Déu i que els homes transformen en un ofici.

Aquesta situació, es produeix en el període medieval, quan per a l'home, tant de les civilitzacions cristianes, com del món islàmic, no era possible separar els esdeveniments corporals del seu significat espiritual. -El malalt és un ésser rebaixat, depreciat i humiliat per alguns, per pecador, i elegit al mateix temps pels seus sofriments, per als altres.

No podem passar per alt, la importància transcendental de Jesús com a *Cristus Medicus*.

Crist és un metge del cos, per les seves curacions miraculoses. Però, també és metge de l'ànima, pel fet de mostrar a l'home els camins de la salvació i per ensenyar el valor dels sofriments, de la paciència i de la caritat.

-El Verb es va fer carn-, com home mortal aleshores Jesús va patir.

Paulatinament, els avanços científics de Sydenham van introduint una sistematització i un ordre en la Medicina, fins aleshores desconegut, que l'allunya de la Religió.

Quan Virchow introdueix el concepte cel·lular de la malaltia i la medicina, aquesta entra en una absoluta i radical interpretació material i mecanicista.

L'aparició del Positivisme de Comte, reforça el concepte localista i morfològic, que sempre condueix a la matèria, allunyant-se de la ciència espiritual, de l'Humanisme.

Què passa, mentrestant, amb la Religió? Hem dit que en la caritat trobem la base sòlida de la societat, que evita que l'egoisme desordenat converteixi aquesta societat en un conjunt de persones tancades a tot sentiment generós i, per tant, sense relacions entre l'home i Déu, sense Religió, ni sacerdots; per tant, com diu Rousseau, "un estat o una societat, sense Religió, es pot convertir en pura anarquia".

Ara vivim un temps, com tots sabem, on el pensament i l'esperit són contradictoris, es valora la popularitat, efímera, d'adoradors de perverses ideologies, difusors dels vicis i la corrupció; el lladre és admirat i poetitzat, la demagògia ha falsejat totes les idees impulsant el desordre, s'ha retallat la llibertat, social i religiosa, i quan no hi ha llibertat la Religió és dèbil i apareix l'ateisme.

Ho ignoro tot de les polítiques sanitàries i si les actuals són el camí més adient, però sí sé que les malalties i els seus remeis tenen una lògica pròpia molt estranya, que fa necessària molta imaginació per trobar el camí més ade-

quat en la cruïlla on ens trobam: Hospitalitat, humanitat, salut, soledat, impotència per la mirada dels altres, que Sartre va dir que és un anticip de la mort. El malalt no ha de ser un element passiu. El metge, a part d'aplicar-li les terapèutiques adients, ha de saber mantenir-li l'esperança de la curació, encara que sigui conservant-lo en la ignorància. Diu Víctor Hugo, que Déu atorga dos grans dons: L'esperança i la ignorància.

Quan el metge rep el malalt és aquest perquè confia en ell, i es crea una esperança.

Malauradament vivim una època dramàtica en què l'odi, la mentida i la vilesa, s'han fet una doctrina entre els seus fanàtics. Aquesta ciència deshumanitzada, enlloc d'aportar la felicitat, aporta angoixa.

Preguem perquè la religió i la medicina recobrin la poderosa ciència humana per posar caritat cristiana al bell mig de la nostra existència. Precisament en aquest any, proclamat pel papa Francesc Any de la Misericòrdia.

Gràcies per la vostra atenció.

Convent de Sant Agustí. Felanitx

Publicacions de la Confraria de Sant Agustí.

- Bernat Vidal i Tomàs*, Pregó de Setmana Santa, 1958.
Josep M.ª Llompart de la Penya, Pregó de Setmana Santa, 1959.
Jaume Oliver Oliver, Pregó de Setmana Santa, 1960.
Guillem Colom i Ferrà, Pregó de Setmana Santa, 1961.
Pere Xamena Fiol, Pregó de Setmana Santa, 1962.
Miquel Pons i Bonet, Pregó de Setmana Santa, 1963.
Germà Coll i Mesquida, Pregó de Setmana Santa, 1964.
Jaume Vidal Alcover, Pregó de Setmana Santa, 1965.
Miquel Bota Totxo, Pregó de Setmana Santa, 1966.
Bartomeu Bennàsser Cifre, Pregó de Setmana Santa, 1967.
Josep Melià Pericàs, Pregó de Setmana Santa, 1968.
Antoni Oliver Monserrat, Pregó de Setmana Santa, 1969.
Robert Pring-Mill, Pregó de Setmana Santa, 1970.
Bru Morey Fiol, Pregó de Setmana Santa, 1971.
Pere Estelrich Juan, Pregó de Setmana Santa, 1972.
Gabriel Janer Manila, Pregó de Setmana Santa, 1973.
Bartomeu Bennàsser Vicens, Pregó de Setmana Santa, 1974.
Joan Vidal Perelló, Pregó de Setmana Santa, 1975.
Teodor Úbeda Gramage, Pregó de Setmana Santa, 1976.
Jeroni Juan Tous, Pregó de Setmana Santa, 1977.
Antoni Obrador Adrover, Pregó de Setmana Santa, 1978.
Francesc Riera Montserrat, Pregó de Setmana Santa, 1979.
Pere Antoni Massutí Oliver, Pregó de Setmana Santa, 1980.
Gabriel Rebassa i Bisquerra, Pregó de Setmana Santa, 1981.
Rafel Mateu Rosselló i Adrover, Pregó de Setmana Santa, 1982.
Bartomeu Torres i Gost, Pregó de Setmana Santa, 1983.
Jaume Estelrich Juan, Pregó de Setmana Santa, 1984.
Teodor Suau Puig, Pregó de Setmana Santa, 1985.
Manuel Bauçà Ochogavia, Pregó de Setmana Santa, 1986.
Maria Eulalia Coll i Mesquida, Pregó de Setmana Santa, 1987.
Joan Maimó i Vadell, Pregó de Setmana Santa, 1988.
Gabriel Reus i Mas, Pregó de Setmana Santa, 1989.
Margarida Tauler i Valens, Pregó de Setmana Santa, 1990.
Bartomeu Pou Jaume, Pregó de Setmana Santa, 1991.

Maria Adrover Oliver, Pregó de Setmana Santa, 1992.
Guillem Feliu Ramis, Pregó de Setmana Santa, 1993.
Jaume Obrador Adrover, Pregó de Setmana Santa, 1994.
Antoni Soler i Font, Pregó de Setmana Santa, 1995.
Miquel Julià i Maimó, Pregó de Setmana Santa, 1996.
Andreu Rigo Sureda, Pregó de Setmana Santa, 1997.
Joan Manresa, Pregó de Setmana Santa, 1998.
Jaume Santandreu, Pregó de Setmana Santa, 1999.
Llorenç Lladó Calafat, Pregó de Setmana Santa, 2000.
Bartomeu Tauler Valens, Pregó de Setmana Santa, 2001.
Andreu Manresa Monserrat, Pregó de Setmana Santa, 2002.
Ambrós Cols Dorca, Pregó de Setmana Santa, 2003.
Joan Pla García, Pregó de Setmana Santa, 2004.
Bartomeu Mestre i Sureda, Pregó de Setmana Santa, 2005.
Pere Artigues Sirer, Pregó de Setmana Santa, 2006.
Carles Marín i Lladó, Pregó de Setmana Santa, 2007.
Antoni Bennàssar Roig, Pregó de Setmana Santa, 2008.
Jaume Canet Adrover, Pregó de Setmana Santa, 2009.
Llorenç Huguet i Rotger, Pregó de Setmana Santa, 2010.
Antoni Mesquida Ferrando, Pregó de Setmana Santa, 2011.
Valentín Mendoza Rodríguez, Pregó de Setmana Santa, 2012.
Bartomeu Fons Pascual, Pregó de Setmana Santa, 2013.
Pere Riutord Sbert, Pregó de Setmana Santa, 2014.
Margalida Font Bennàssar, Pregó de Setmana Santa, 2015.
Sebastià Manresa Tejedor, Pregó de Setmana Santa, 2016.

